

(nr. 24), *Fredericus* (nr. 28), *Siardus* (nr. 86) en het drietal *Sibrandus*, *Jarich en Jelger* (nr. 87); bij deze groep zij ook vermeld de *Vita Gerlachi* (van Houthem in het Nederlandse Limburg) (nr. 32).

Bij de categorie van annalen en kronieken staat voorop de trits van het Groningse klooster Bloemhof (Floridus Hortus) te Wittewierum, nl. de kronieken van *Emo* (nr. 225) en *Menko* (nr. 333) en hun *Continuatio* (nr. 208), die bijna aaneensluitend de gehele 13e eeuw bestrijken; de late *Brevis Historia* (nr. 284) past hierbij aan.

Voor het gebied van de Grote Rivieren is opgenomen het korte *Chronicon Bernense* (nr. 129) met het stichtingsverhaal van Fulco van Berne (1134) en enige memorabilia tot 1236. Volledigheidshalve noemen we ook de *Annales Rodenses* (Rolduc) (nr. 112), die de stichting van Berne vanuit de Augustiniaanse hoek beschrijft.

Dat menige andere bron de ordesgeschiedenis raakt, is vanzelfsprekend. Zo bevatten de *Aantekeningen over de heren van Waardenburg* (nr. 101) gegevens voor de historie van het Norbertinessenklooster Zennewijnen bij Tiel, die, voorzover ons bekend, nog niet zijn geraadpleegd of benut.

Kostelijk als het boek is uitgegeven in druk en boekband, overzichtelijk als het is en systematisch, zal het een onmisbaar naslagwerk worden voor de historicus, zeker voor die van de Lage Landen, en deze gemakkelijke voorspelling is een groot compliment voor de samensteller, uitgevers en steunverleners.

H. VAN BAVEL, O. Praem.

Klaus KIRCHERT, *Der Windberger Psalter*, Band I: Untersuchung (= Münchener Texte und Untersuchungen zur Deutschen Literatur des Mittelalters, Band 59), Artemis Verlag Zürich und München 1979; Band II: Textausgabe (= MTU, Band 60), 1979.

Bei dieser umfassenden Arbeit handelt es sich um eine erweiterte Dissertation (Phil. Fakultät der Ludwig-Maximilians-Universität München). Gegenstand ist der Codex Cgm 17 in der Bayerischen Staatsbibliothek in München, der in Windberg auf Veranlassung des Abtes Gebhard entstanden ist. Außer einem Kalendarium enthält der Codex die 150 Psalmen, die in lateinischer Sprache mit deutscher Übertragung über dem lateinischen Psalmwort geschrieben sind (= Band II, Textausgabe, 386 Seiten). Die Untersuchung (= Band I, 282 Seiten) beschäftigt sich mit Mundart und Formenlehre des deutschen Textes, mit der Untersuchung und der Edition des Kalendariums, mit dem lateinischen Psalmentext und seiner Einordnung in die bekannten Handschriften sowie mit der Zuordnung der deutschen Übertragung zu verwandten Handschriften des 12./13. Jahrhunderts. Die üblichen Indices finden sich am Schluß des Bandes I.

L. HORSTKÖTTER, O. Praem.